סו: הכותים אין להם פרק תשיעי נזיר

חטוף. מהר לברך שתהא זריז ונשכר: גוליירין מתגרין וגבוריס מגלחין. הפרשים הבאים אחרי כן ושם נלחון המלחמה עלי הפרשים הגומרין:

אחד המברך ואחד העונה אמן. נוטל שכר אלא שממהרין למברך מחילה ליתן שכר ולהמי אמרינן ליה חטוף וברך:

הדרן עלך הכותים אין להם נזירות וסליקא לה מסכת נזיר

תדע שהרי גוליירים מתגרין במלחמה וגבורים נוצחין תנאי היא [3]דתניא [4]אחד המברך ואחד העונה אמן במשמע אלא שממהרין למברך תחילה [5]אמר רבי אלעזר א"ר חנינא תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם שנאמר [6]וכל בניך למודי ה' ורב שלום בניך (ז):

הדרן עלך הכותים אין להם נזירות וסליקא לה מסכת נזיר

[1]חטוף וברך וכן א"ל רב הונא לרבה בריה חטוף וברך למימרא דמברך עדיף [2]והתניא רבי יוסי אומר גדול העונה אמן יותר מן המברך וא"ל רבי נהוראי השמים כך הוא

גמ' חטוף. חטוף כוס של ברכה וברך ברכת זימון שתהא [8]מקייס לברך על הכוס ברכת [9]זימון: **השמים כך הוא.** כשהעה על שם וירם ימינו אל השמים ויקנא בחי העולם (דניאל יב) כך הוא שהעונה אמן גדול מן המברך: **ותדע.** שהוא כך: **שהרי גוליירין.** מתגרין במלחמה מחלה ואחר כך גבורים באין ונולחין אף כאן העונה אמן בא לאחר המברך ומגלח לומר שהעונה אמן משובח מן המברך: **תנאי היא.** דאיכא למ"ד [10]העונה אמן משובח מן המברך ואית דאמר שהמברך משובח: **אחד העונה ואחד המברך כמשמע.** דקא שגאמר (מהגיס לה) גדלו לה' אתי ברכה ונכוונתה שמו יחדיו אמן: **אלא שממהרין למברך מחילה.** ליתן [11]שכר:

הדרן עלך הכותים אין להם נזירות וסליקא לה מסכת נזיר

נעסוק במסכת אלהים החרים בכל פרק ופרק אחר הדרן עלך וקן ועתה כיום [1] ד' מתפרי רש"ל בגמר פ' הכותים אין להם נזירות: אנשי יצדק ידבה ורשות. יזכה בעמל במחבה יקו אור אל יחזיר שכינתו שוכן בציון על תוכן יבאר הוא הבן במסכת נזיר איש גר אנכי בארץ חמו"ע (כן כתוב בסוף הכ"י המפרש על מיל).

מוסף רש"י

חטוף וברך. כשמושיטין כוס של ברכה, הוי מחזר שיתנהו לך ויברך (ברכות נג:). **במשמע.** העונה והמברך במשמע קומו ברכו את ה' אלהיכם גם עזרא (נחמיה נו) ואומר ויברכו שם בנוהך, והוא עניית אמן שבמקדש, במסכת תענית (טז:) מפרש קומו ברכו בתחלת ברכה, ויברכו שם בנוהך, ומקום עניית אמן שבמקדש אומר בשבמל"ו (ברכות נג:), שממהרין למברך. **ליתן שכר** (שם). **הדרן עלך הכותים אין להם נזירות**

מסורת הש"ס

א) ברכות נב:, ב) ב"ר פס, ג) ברכות קד. יומא קכב: כריתות כח: תמיד לב:, ד) (בברכות קד. איתא אל תקרי כניך אלא בוניך).

תורה אור השלם

1. וכל בניך למודי יי ורב שלום בניך: ישעיהו נד יג

נוסחת הריב"ן

א) מקדיש: ב) המוון: ג) (דעונה כי ואית דאמר) ליתא בכ"י: ד) שכמו: יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה. והיינו אמר יבוחה ומני יוסף הולכים לאור תורה ונר מצוה ושם עוד בהשאלות בכל הש"ס נהנה גם אחר הילדות והשמרות עד זקנה וגם בשיבה ובשנים ובעגנים

הגהות הב"ח

(א) גב' ירב שלום בניך אל תקרא בניך אלא וכו':

הגהות התוספות

1. ל"ל עד שם.

פי' הרא"ש

המצות. אלא תנאי היא כלומר טעמא דקרי מטהר דיבה לאו משום חולשא אלא נזירות הכתוב היא ודוקא בישראל ולא בגר כמו שאפרש לקמן ושינוייא דיב אדא בר אהבה ליתא דאמר משנזקק לטומאת קרי מטהר הדיבה ש"ז [דאמר] (מפרש) לה רבא שמטמא במשא ולא כר' יהושע אלא כהני תנאי: כתיב איש אשר לא יהיה טהור מקרה לילה דמשמע אשר לא יהיה טהור בסתם כלומר שהוא טמא טומאה אחרת היוצא מגופו דומיא דקרי ומאי ניהו דיבה ומקרה משמע ש"ז שראה הקרי אחר הדיבה וכתיב לילה מיותר אלא ש"מ דלילה שאחר הדיבה יש לטיפת קרי דין דיבה ומטמא במשא. ות"ק דייק מלפנות ערב דעד שיפנה היום דהיינו מעת לעת יש לה דין דיבה. ובספרי קתני והיה לפנות ערב מלמד שהקרי מטהר הדיבה מעת לעת. והדרש קרא גם למפרע דדיבה הבאה מעת לעת של קרי אין לה דין דיבה ולא דרש יומו ודוקא בישראל שקריו [טמא] אבל עובד כוכבים [שקריו] טהור אינו מטהר הדיבה. א"ל אורחיה דקרי דמייתי בלילה ולא מייתי לדרשא. ומאן דאמר יומו סבר דלפנות ערב בשבול הערב שמש נקט דאפי' טבל מבע"י לא נטהר לגמרי עד לפנות ערב ורו"ש פירש במס' זבים דטעמא דקרי מטהר בדיבה משום חולשא וגר שראה קרי ונתגייר אפי' ראה דיבה קודם שנתגייר מטמא בדיבה מיד משום דזיבות עובד כוכבים לא שמיה דיבה ומה שראה עתה יש ראיה ראשונה שלו ומטמא באנגס ואם יראה ראיה שניה אחר מעת לעת נעשה זב. וא"א לקיים מדרש לפי סוגיא דשמעתא אלא משמע לומר להלמודא דלישניה דמטמא בדיבה מיד משום דנעשה זב גמור מיד אם ראה ב' ראיות בתוך מעת לעת הלכך ליכא לפרושי משום תולשא אלא מגזירת הכתוב: מה מורה האמורה בשמשון נזיר דכתיב כי נזיר אלהים יהיה הנער: אין כורה אלא של כשר ודם שלא תהא מורת ראיתת כשר ודם עליו: חטוף כוס של ברכה וכן כל ברכות אל יקדמך אחר גוליירין וכו' וכן גמר הברכה היא עניית אמן: הדרן עלך סב' נזיר והדרן עלך סב' נזיר וסליקא וכו'

אחר השלמת המסכתא יאמר זה ויועיל לזכרון בעזרת השם יתברך

*) הַדְרָן עֲלָךְ מִסֶּכֶת נָזִיר וְהַדְרָךְ עֲלָן. דַּעְתָּן עֲלָךְ מַסֶּכֶת נָזִיר וְדַעְתָּךְ עֲלָן. לֹא נִתְנַשֵּׁי מִינָּךְ מַסֶּכֶת נָזִיר וְלֹא תִתְנַשֵּׁי מִינָּן לֹא בְּעָלְמָא הָדֵין וְלֹא בְּעָלְמָא דְּאַתֵּי:

יאמר כן שלשה פעמים ואחר כך יאמר:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּהֵא תּוֹרָתְךָ אֻמָּנוּתֵנוּ בָּעוֹלָם הַזֶּה וּתְהֵא עִמָּנוּ לָעוֹלָם הַבָּא. **)חֲנִינָא בַּר פָּפָא רָמִי בַּר פָּפָא נַחְמָן בַּר פָּפָא אַחָאי בַּר פָּפָא אַבָּא מָרִי בַּר פָּפָא רַפְרָם בַּר פָּפָא רָבִישׁ בַּר פָּפָא סוּרְחָב בַּר פָּפָא אַדָּא בַּר פָּפָא דָּרוּ בַּר פָּפָא:

הֵעָרֵב נָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת דִּבְרֵי תּוֹרָתְךָ בְּפִינוּ וּבְפִיפִיּוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְנִהְיֶה כֻּלָּנוּ אֲנַחְנוּ וְצֶאֱצָאֵינוּ וְצֶאֱצָאֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל כֻּלָּנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ וּלוֹמְדֵי תּוֹרָתֶךָ: מֵאוֹיְבֵי תְּחַכְּמֵנִי מִצְוֹתֶיךָ כִּי לְעוֹלָם הִיא לִי: יְהִי לִבִּי תָמִים בְּחֻקֶּיךָ לְמַעַן לֹא אֵבוֹשׁ: לְעוֹלָם לֹא אֶשְׁכַּח פִּקּוּדֶיךָ כִּי בָם חִיִּיתָנִי: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ לַמְּדֵנִי חֻקֶּיךָ: אָמֵן אָמֵן אָמֵן סֶלָה וָעֶד:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁשָּׂמְתָּ חֶלְקֵנוּ מִיּוֹשְׁבֵי בֵית הַמִּדְרָשׁ וְלֹא שַׂמְתָּ חֶלְקֵנוּ מִיּוֹשְׁבֵי קְרָנוֹת. שֶׁאָנוּ מַשְׁכִּימִים וְהֵם מַשְׁכִּימִים. אָנוּ מַשְׁכִּימִים לְדִבְרֵי תוֹרָה וְהֵם מַשְׁכִּימִים לְדִבְרִים בְּטֵלִים. אָנוּ עֲמֵלִים וְהֵם עֲמֵלִים. אָנוּ עֲמֵלִים וּמְקַבְּלִים שָׂכָר וְהֵם עֲמֵלִים וְאֵינָן מְקַבְּלִים שָׂכָר. אָנוּ רָצִים וְהֵם רָצִים. אָנוּ רָצִים לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא וְהֵם רָצִים לִבְאֵר שַׁחַת. שֶׁנֶּאֱמַר וְאַתָּה אֱלֹהִים תּוֹרִידֵם לִבְאֵר שַׁחַת אַנְשֵׁי דָמִים וּמִרְמָה לֹא יֶחֱצוּ יְמֵיהֶם וַאֲנִי אֶבְטַח בָּךְ:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי כְּשֵׁם שֶׁעֲזַרְתַּנִי לְסַיֵּם מַסֶּכֶת נָזִיר כֵּן תַּעֲזְרֵנִי לְהַתְחִיל מַסֶּכְתּוֹת וּסְפָרִים אֲחֵרִים וּלְסַיְּמָם לִלְמֹד וּלְלַמֵּד לִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דִּבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתֶךָ בְּאַהֲבָה. וּזְכוּת כָּל הַתַּנָּאִים וְאָמוֹרָאִים וְתַלְמִידֵי חֲכָמִים יַעֲמוֹד לִי וּלְזַרְעִי שֶׁלֹּא תָמוּשׁ הַתּוֹרָה מִפִּי וּמִפִּי זַרְעִי וְזֶרַע זַרְעִי עַד עוֹלָם. וְתִתְקַיֵּם בִּי בְּהִתְהַלֶּכְךָ תַּנְחֶה אוֹתָךְ בְּשָׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ וְהָקִיצוֹתָ הִיא תְשִׂיחֶךָ. כִּי בִי יִרְבּוּ יָמֶיךָ וְיוֹסִיפוּ לְךָ שְׁנוֹת חַיִּים: אוֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בִּשְׂמֹאלָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעָלְמָא דְּהוּא עָתִיד לְאִתְחַדָּתָא, וּלְאַחֲיָא מֵתַיָּא, וּלְאַסְקָא לְחַיֵּי עָלְמָא, וּלְמִבְנֵא קִרְתָּא דִּירוּשְׁלֵם, וּלְשַׁכְלֵל הֵיכְלֵיהּ בְּגַוֵּהּ, וּלְמֶעְקַר פּוּלְחָנָא נוּכְרָאָה מֵאַרְעָא, וּלְאַתְבָּא פּוּלְחָנָא דִּשְׁמַיָּא לְאַתְרֵיהּ, וְיִמְלֹךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמַלְכוּתֵיהּ וְיִקָּרֵיהּ, [וְיַצְמַח פֻּרְקָנֵהּ וִיקָרֵב מְשִׁיחֵהּ] בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב, וְאִמְרוּ אָמֵן. יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא. יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. לְעֵלָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחָמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן: עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבָּנָן, וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן, וְעַל כָּל מאן דְּעָסְקִין בְּאוֹרַיְתָא, די בְּאַתְרָא (קַדִּישָׁא) הָדֵין וְדִי בְכָל אֲתַר וַאֲתַר, יְהֵא לְהוֹן וּלְכוֹן שְׁלָמָא רַבָּא חִנָּא וְחִסְדָּא וְרַחֲמֵי וְחַיֵּי אֲרִיכֵי וּמְזוֹנֵי רְוִיחֵי וּפֻרְקָנָא מִן קֳדָם אֲבוּהוֹן די בִּשְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן: עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

*) פי' הגון על זה תמצא בספר החיים שחיבר אחי הגאון מהר"ל מפראג בספר זכיות ח"א פ"ג,

**) בסיומא וסוף תשובת הרמ"א ז"ל וכן בסוף יש"ש בב"ק כתוב רמזים על הזכרת שמות הללו.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com